

**Metodické usmernenie útvarov dohľadu nad finančným trhom
Národnej banky Slovenska
z 5. decembra 2022 č. 9/2022
k princípu proporcionality pri vytváraní vnútorných predpisov regulujúcich
činnosť finančných agentov**

Národná banka Slovenska, úsek dohľadu a finančnej stability, odbor dohľadu nad kapitálovým trhom (ďalej len „NBS“), na základe ustanovenia § 1 ods. 3 písm. a) bodu 3 zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom v znení neskorších predpisov vydáva toto metodické usmernenie:

**Článok 1
Účel a rozsah uplatňovania**

(1) Princíp proporcionality je jedným zo základných princípov práva EÚ a práva Slovenskej republiky. Metodické usmernenie sa vydáva s cieľom objasnenia uplatňovania tohto princípu vo vzťahu k regulačným požiadavkám na vypracovanie a dodržiavanie vnútorných predpisov finančných agentov podľa príslušných ustanovení zákona č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 186/2009 Z. z.“).

(2) Metodické usmernenie sa uplatňuje na samostatných finančných agentov, ako aj na podriadených finančných agentov, viazaných finančných agentov, viazaných investičných agentov a sprostredkovateľov doplnkového poistenia (ďalej len „registrovaní finanční agenti“). NBS zastáva názor, že registrovaní finanční agenti majú rovnakú zákonnú povinnosť vypracovať a dodržiavať vnútorné predpisy ako samostatní finanční agenti. NBS považuje túto povinnosť za splnenú, ak registrovaní finanční agenti preberú a dodržiavajú predpisy svojho navrhovateľa podľa § 14 ods. 2 zákon č. 186/2009 Z. z., pokiaľ sú uplatniteľné. V prípade, ak je navrhovateľom finančná inštitúcia, uvedené platí primerane vo vzťahu k vnútorným predpisom finančnej inštitúcie, ktoré sú obdobné povinným vnútorným predpisom samostatných finančných agentov, pokiaľ ich finančná inštitúcia prijala.

**Článok 2
Princíp proporcionality a platná právna úprava vnútorných predpisov finančných agentov**

(1) Princíp proporcionality je v súčasnosti zakotvený v ustanovení § 24 zákona č. 186/2009 Z. z., ktorý určuje organizačné požiadavky na vykonávanie finančného sprostredkovania a finančného poradenstva. Explicitne sa ustanovuje finančnému agentovi povinnosť plniť predmetné požiadavky „primerane k povahe a rozsahu činnosti“. Táto požiadavka sa vzťahuje aj na obsah vnútorných predpisov.

(2) Zákon č. 186/2009 Z. z. požaduje teda tak prísne nastavenie organizačných podmienok, ako je podľa okolností potrebné. V tejto súvislosti je každý finančný agent povinný odôvodniť zohľadnenie princípu proporcionality, predovšetkým preukázať, že nastavenie plnenia požiadaviek je dostatočne efektívne a zaisťuje dosiahnutie účelu regulácie.

(3) Vo vzťahu k požiadavkám na existenciu vnútorných predpisov finančných agentov, zákon č. 186/2009 Z. z. určuje v niekoľkých ustanoveniach predmetné tematické oblasti, pričom do úvahy je potrebné brať taktiež relevantné ustanovenia zákona č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 297/2008 Z. z.“).

(4) Podľa ustanovenia § 26 ods. 1 zákona č. 186/2009 Z. z. je finančný agent povinný vypracovať a dodržiavať vnútorné akty riadenia upravujúce evidenciu sťažností klientov alebo potenciálnych klientov a postupy riadneho preverenia a včasného vybavovania sťažností klientov alebo potenciálnych klientov a viesť záznam o každej sťažnosti a opatreniach prijatých na jej vybavenie.

(5) Podľa ustanovenia § 27 ods. 1 zákona č. 186/2009 Z. z. finančný agent je povinný prijať opatrenia potrebné na zistenie vzájomného konfliktu záujmov medzi ním, ak ide o fyzickú osobu, štatutárnym orgánom, členmi jeho štatutárneho orgánu, ak ide o právnickú osobu, a jeho zamestnancami a osobami prepojenými s finančným agentom a ich klientmi alebo medzi klientmi navzájom.

(6) Podľa ustanovenia § 36 ods. 1 zákona č. 186/2009 Z. z. je finančný agent povinný viesť evidenciu všetkých dokumentov, v ktorých sú uvedené práva a povinnosti finančného agenta a klienta, iné podmienky, za ktorých finančný agent vykonáva finančné sprostredkovanie a ďalšie údaje, doklady alebo iné dokumenty podľa § 31 ods. 1 a 2 tohto zákona, pričom predmetné práva a povinnosti možno v tejto evidencii viesť aj formou odkazu na iné dokumenty alebo všeobecne záväzné právne predpisy.

(7) Osobitne pre samostatných finančných agentov a finančné inštitúcie platí, že podľa ustanovenia § 29 ods. 5 zákona č. 186/2009 Z. z. sú povinní prijať primerané organizačné opatrenia na účely plnenia povinností uvedených v § 29 odsekoch 1 a 2, najmä prijať osobitný vnútorný predpis upravujúci ich postup pri plnení týchto povinností.

(8) Podľa § 5 písm. b) bodu 6 zákona č. 297/2008 Z. z. je finančný agent okrem výkonu činností súvisiacich s neživotným poistením povinnou osobou na účely tohto zákona, a teda finančný agent je povinný dodržiavať opatrenia na napĺňanie regulačných požiadaviek v oblasti predchádzania a odhaľovania legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu.

(9) Ustanovenia § 1 ods. 5 a 6 opatrenia NBS č. 1/2018 o spôsobe preukazovania splnenia podmienok na udelenie povolenia na vykonávanie činnosti samostatného finančného agenta a na udelenie povolenia na vykonávanie činnosti finančného poradcu (ďalej len „opatrenie NBS č. 1/2018) bližšie špecifikujú požiadavky určené v § 18 ods. 2 písm. e) zákona č. 186/2009 Z. z., ktorých plnenie je samostatný finančný agent povinný preukázať v žiadosti o udelenie povolenia. Toto opatrenie však neupravuje vnútorné predpisy podriadených finančných agentov a viazaných finančných agentov.

(10) Splnenie podmienok určených § 18 ods. 2 písm. e) zákona č. 186/2009 Z. z. sa podľa ustanovenia §1 ods. 5 opatrenia NBS č. 1/2018 preukazuje predložením:

- a) opisu technického vybavenia žiadateľa, a to najmä údajov o informačnom systéme žiadateľa, vrátane informácií o bezpečnosti prenosu dát smerom k finančnej inštitúcii a NBS,
- b) návrhu vnútorných predpisov o opatreniach na zamedzenie legalizácie príjmov z trestnej činnosti a pred financovaním terorizmu,
- c) návrhu vnútorných predpisov o spôsobe vybavovania sťažností klientov a potenciálnych klientov podľa § 26 ods. 1 až 5 zákona č. 186/2009 Z. z.,
- d) návrhu vnútorných predpisov upravujúcich zamedzenie konfliktu záujmov podľa § 27 ods. 1 až 3 zákona č. 186/2009 Z. z.,
- e) návrhu vnútorných predpisov upravujúcich pravidlá styku s klientom a s potenciálnym klientom,
- f) návrhu vnútorných predpisov upravujúcich vedenie záznamov o svojej činnosti podľa § 36 ods. 1 až 5 zákona č. 186/2009 Z. z. a
- g) grafického znázornenia navrhovanej organizačnej štruktúry, ktoré umožňuje posúdenie

rozdelenia a úpravy právomocí medzi členmi štatutárneho orgánu, štatutárnym orgánom, členmi dozornej rady, dozornou radou a odbornými garantmi žiadateľa.

(11) Národná banka Slovenska, vychádzajúc z platnej legislatívy, zastáva názor, že princíp proporcionality je potrebné zohľadňovať vo vzťahu k obsahu vyššie uvedených vnútorných predpisov. Uplatňovanie princípu proporcionality však nemôže mať za následok zúženie rozsahu týchto vnútorných predpisov, keďže je určený zákonom č. 186/2009 Z. z. a opatrením NBS č. 1/2018.

Článok 3

Faktory, ktoré je potrebné zvážiť pri uplatnení princípu proporcionality na obsah vnútorných predpisov finančných agentov

(1) Národná banka Slovenska má za to, že finanční agenti by mali pri vypracúvaní svojich vnútorných predpisov vziať do úvahy prinajmenšom tieto faktory:

- a) štruktúra siete alebo distribučného reťazca, v ktorom finančný agent pôsobí,
- b) či je finančný agent fyzickou osobou alebo právnickou osobou,
- c) počet podriadených finančných agentov alebo zamestnancov vykonávajúcich finančné sprostredkovanie,
- d) počet sektorov, v ktorých finančný agent pôsobí,
- e) počet finančných inštitúcií, s ktorými finančný agent spolupracuje,
- f) rozsah poskytovaných služieb klientom,
- g) počet klientov a ich typ,
- h) či je finančné sprostredkovanie hlavnou činnosťou finančného agenta alebo činnosťou, ktorá má k jeho hlavnej činnosti doplnkový charakter.

(2) Vyššie uvedené faktory je potrebné vziať do úvahy tak, aby vnútorné predpisy boli primerané k povahe a rozsahu činnosti finančného agenta a boli zmysluplné vo vzťahu k obchodnému modelu finančného agenta. Na účely tohto by finančný agent mal vykonať analýzu svojho obchodného modelu, na základe ktorej by určil, ktoré z faktorov podľa ods. 1 sú pre neho relevantné a ako sa premietnu do vnútorných predpisov. Finančný agent by mal byť schopný Národnej banke Slovenska na jej žiadosť preukázať, ako bol princíp proporcionality na základe analýzy zohľadnený vo vnútorných predpisoch.

Článok 4

Termín uplatňovania

Toto metodické usmernenie sa uplatňuje od dátumu jeho zverejnenia.

Vladimír Dvořáček v. r.

člen bankovej rady a výkonný riaditeľ úseku
dohľadu a finančnej stability
Národnej banky Slovenska

Júlia Čillíková v. r.

výkonná riaditeľka úseku dohľadu
a ochrany finančného spotrebiteľa
Národnej banky Slovenska